

Vurdering som læringsverktøy – kan verktøyet brukes på ulike måter?

Eva Brustad Dalland
HINT

Vurderingsformen er kraftfull

- Valg av vurderingsform har stor betydning for læring

Valget av vurderingsform kan føre til at elevene enten ser eller ikke ser verdien av selve læringsprosessen.

Kraften av vurderingsformen kan være sterk, og påvirker praktiseringen av læreplanen.

Valget av vurderingsform kan støtte eller ødelegge intensjonene i en læreplan.

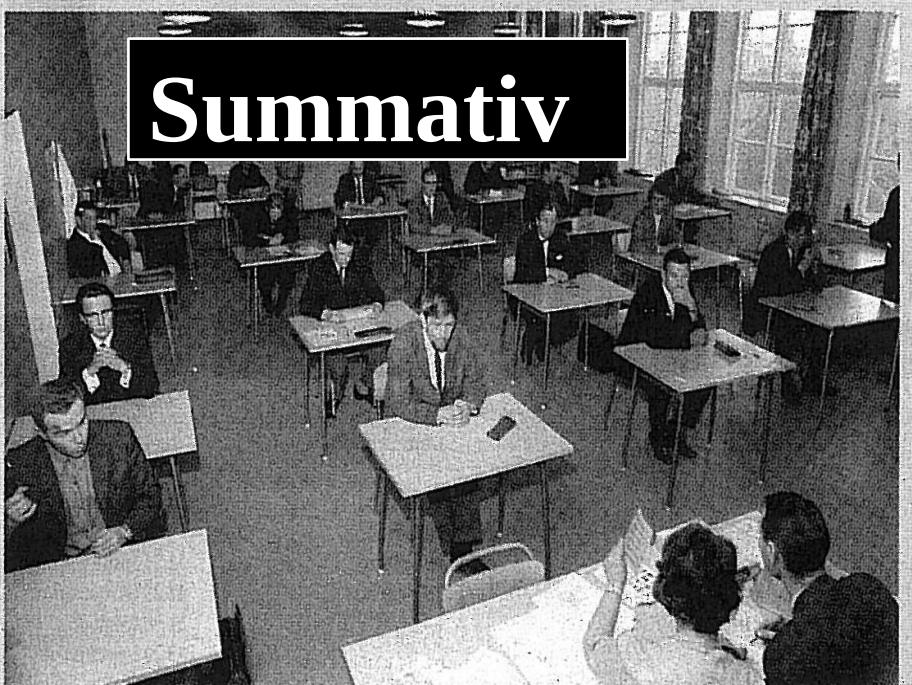
(Messick,1989; Dysthe,2008; Imsen,2006; Engh et al, 2007; Smith, 2009; Black &William, 2006).

Vurderingsformer|

Summativ

Året var 1969 og
sjåførlærerne måtte
opp til eksamen.

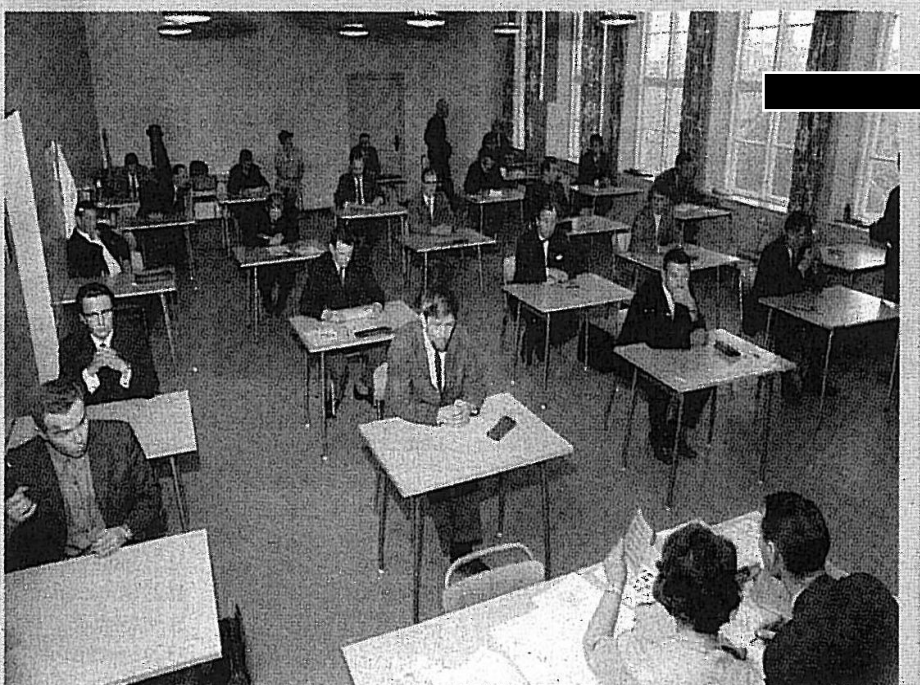
Formativ

Året var 2009
og eksamen ved TLU

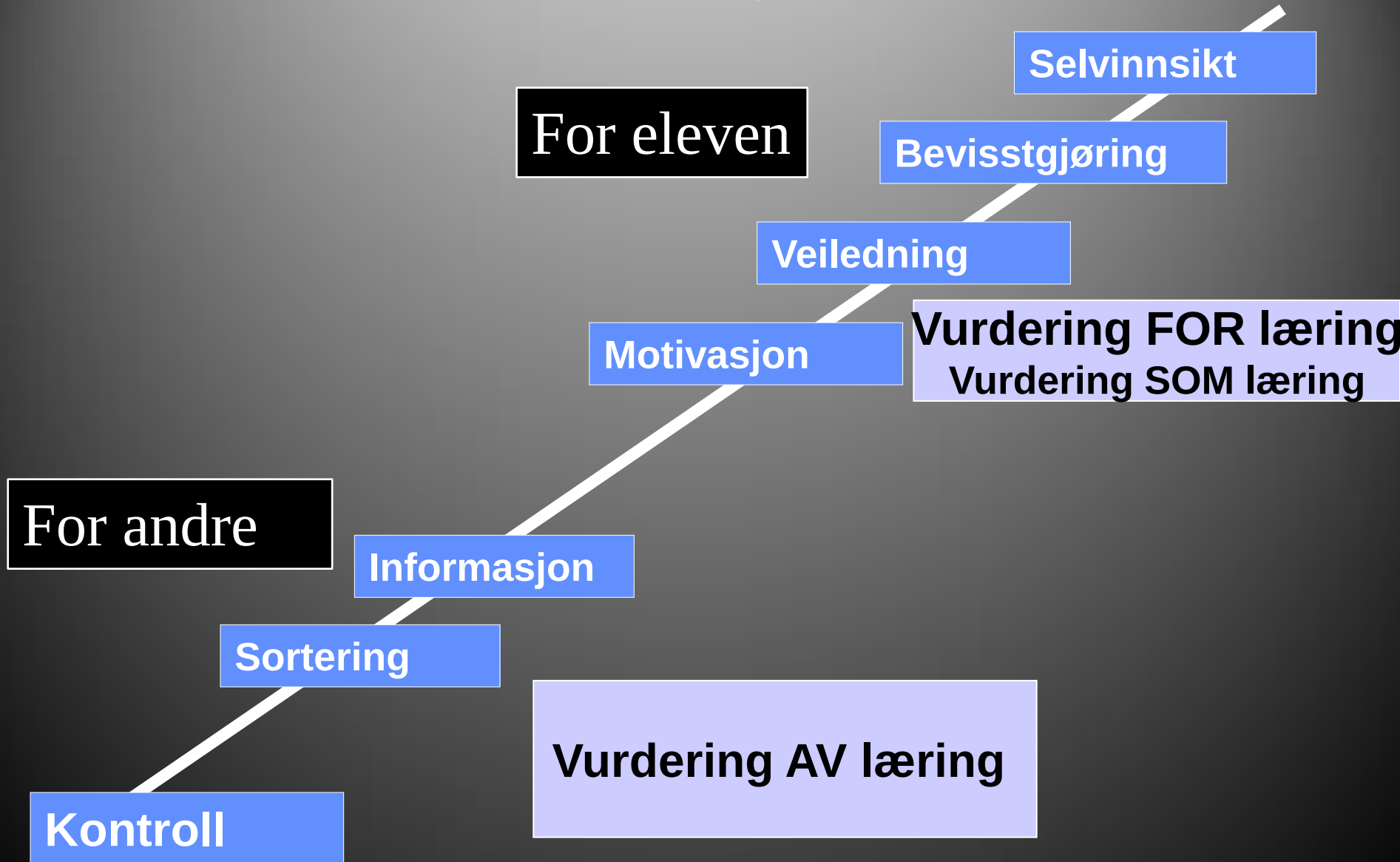
Ulike vurderingsformer

**Vurdering AV læring
(summativ)**

**Vurdering FOR læring
Vurdering SOM læring
(Formativ)**

ULIKE HENSIKTER:

Formativ vurdering fordrer at:

- **At læreren forstår hensikten med vurderingen**
 - Hva ønsker vi med vurderingen?
 - Hvilket formål skal den ha?
- **At læreren er bevisst på arbeidsmåte og hvordan dialogen med eleven gjøres**
 - Anvender arbeidsmåter fra veiledning
 - Det gode spørsmålet
 - Lytte til svar
 - Bruke svaret!

Formativ vurdering, - et viktig verktøy i utvikling av førerkompetanse

- Å utvikle elevens vurderingskompetanse er en del av læringsprosessen.
- For at eleven skal utvikle et bevisst forhold til egen utvikling og læring
- Når eleven involveres i vurderingsprosessen, skapes det en indre drivkraft/ motivasjon for læring, noe som fører til bedre læringsutbytte
- Elevens vurderingskompetanse utgjør et viktig grunnlag for å kunne reflektere og bygge selvinnsikt .
 - nødvendig for å kunne utvikle seg også etter førerprøven

Trafikkopplæringsforskriften:

Veiledningstimene:

- Lærer og elev skal sammen ta stilling til i hvilken grad målene for trinnet er nådd....(§ 7-5).

Trinn 2:

- Eleven skal kunne vurdere sin egen ferdighet i å bruke bilen og oppdage mangler ved bilen. (§ 11-3).

Trinn 3:

Eleven skal kunne vurdere sin egen kompetanse til å kjøre bil i trafikk (§ 11.4)

Trafikkopplæringsforskriften:

Trinn 4:

Utvikle evne til å vurdere egen kjørekompetanse ved å

- a) Bearbeide sine erfaringer og opplevelser, **gjøre rede for egne valg, begrunne disse** og vise evne og vilje til ettertanke og **selvkritisk vurdering**

- a) Vurdere egne sterke og svake sider som bilførere og velge ut områder med utviklingsmuligheter

Læreplan for klasse B og BE

Læreplanen legger opp til at eleven under hele opplæringen skal vurdere sin egen kompetanse.” (s.32).

Trinn 4: ”Vise evne og vilje til ettertanke og selvkritisk vurdering”

Utvikling av elevens selvvurdering skal
være en rød tråd gjennom hele
læringsprosessen!

Hvorfor?

Utvikle selvinnsikt gjennom selvvurdering og refleksjon under føreropplæringen

Etter opplæring ved trafikkskolen:

- Fortsette med refleksjon og selvvurdering
- Bygge gode erfaringer

Involvere eleven i vurderingen

- ▶ Kan følge egen utviklingsprosess
 - ▶ Utvikler en dypere forståelse av kunnskapen
 - ▶ Kvaliteten på læringsprosessen blir bedre
 - ▶ Kontroll over egen læring
-
- ▶ *Dypere læringsprosesser finner sted når elevene selv er med, i dialog med læreren og andre, om hva de kan, og hva som er nødvendige tiltak for å komme videre (Kari Smith, 2009)*

Hvordan?

Eleven må forstå målet

Vurdering for læring

- Vektlegger at eleven deltar aktivt i vurderingen
 - betinger at eleven kjenner målet
- En Vurdering som former undervisning og læringsløp framover
 - "Framovermelding" "Tilbakemelding"
- Inkluderer også dialog om læringsprosessen
 - Hvordan lærer eleven best
 - Undervisn. metodene
 - Læringsklima, osv

Hvordan foregår dialogen?

► Hvordan er maktforholdet i situasjonen?

- Må eleven forsvare seg?

Vurdering for læring

- Likeverdighet
- *Vurdering for læring* handler også om å akseptere og «leve med» det uferdige
- «*Framovermelding*»
 - hvordan jobbe framover
 - hvordan lærer eleven best...

Anvende arbeidsmåter fra veiledning

- Det **gode** spørsmålet
- Det **åpne** spørsmålet
- **Lytte** til svar
- **Bruke** svaret!

Spørsmål og svar

- ▶ Unngå ledende spørsmål
- ▶ Spørsmål som starter med verb er lukket (kan svare ja eller nei)
- ▶ Lukket spørsmål kan brukes for å avklare noe
- ▶ Gi støtte til elevens vurdering og forslag til løsning hvis mulig
- ▶ Gjør nødvendige korrigeringer og bevisstgjør eventuelle konsekvenser av elevens vurdering

I trinn 2

Ja, nå var det behagelig å
sitte på...

(støtter, og sier samtidig
noe om målet)

Myk...

**Stille spørsmål også når du opplever at eleven løser
situasjonen greit**

**Ja, nå tok du ansvar i
situasjonen! Dette
var bra!**

**Jeg kjørte
sakt, for jeg
tenkte at
det kunne
komme
noen foran
bussen**

Veiledningstimene

- ▶ Skal være en vurdering for (og som) læring
- ▶ *Veiledning* sier noe om arbeidsmåten som skal benyttes

Vurdering som læring

- At eleven lærer gjennom å løse oppgaven og dialog med lærer

Eks:

Bruk av skjema / selv vurdering som forberedelse til f.eks veiledningstime

Hvordan er spørsmålene formulert?

Hvordan bruker læreren svarene?

Det kommer an på arbeidsmåten!

Bruk av skjema med graderinger, (1-6)

Et eks:

► Førsamtale:

- Hva er det som gjør at du har gitt deg selv en 2-er på gir-valg?

Ettersamtale:

- Hvordan opplevde du at gir-valgene dine fungerte?
- Ganske bra...
- Hvilken «karakter» vil du gi deg selv nå?
- ...kanskje en 3-er..

forts

Hvordan mener du gir-valgene skal være for at du skal gi deg selv en 5-er..

- **Hvordan føler du det når du velger feil gir...**
- Jeg blir stresset!
- **Nå hadde vi lite trafikk rundt oss. Hvordan vil dette bli for deg når det er flere biler rundt deg?...**
- Jeg tror kanskje jeg må øve mer...
- **Det støtter jeg deg i....**

Vurdering for og som læring gjennom hele læringsprosessen!

- Som en rød tråd

Takk for oppmerksomheten!

